

HRVATSKI LIST

Izlaže svakih dan u 5 sati ujutro.

CIJENA listu : U preplati
čitavu god. K 48,—
za polugodište K 24,—
trimestro K 12,— mje-
sечно K 4,— u malopro-
daji 16 fill. pojedini broj.
DGLASI primaju se u
opravi lista trg Custoza 1.

HRVATSKI LIST islaže
u nakladnoj tiskari JOSE-
KRIMPOTIC u Puli trg.
Custoza 1. Uredništvo:
Slijanska ulica br. 24.—
Odgovorni urednik JOSEPH
HAIN u Puli. — Ruko-
pli se ne vrada. Ček.
rač. ans. post. Red. 26.795.

Broj 1061.

U Puli, utorak 25. lipnja 1918.

Godina IV.

Protarimo oči!

"Neprijatelj je učao brata na braću, Hrvata na Srba, kao što se uča pas", pisao je u "Novinama" crki biskup dr. Mahnić. I taj je crkveni vladika tužio da je, kako su Srbi naša braća, unatoč svojoj pravoslavnoj vjeri i kako moramo da se s njima prijateljimo, i mirnim putem riješimo svoje vjersko pitanje. Tumačio je, kako je nama pravoslavje najviše, mnogo bliže svakako, nego li njemački protestantizam, budući da smo Slaveni, te imademo mnogo u emenitiju narav nego li Nijemci, i naša narav ne će nikada postati onako odinjerena, stroga, ledena i srova knošto je u njemačkog naroda.

A budeći da su nama, Jugoslaventima, naimenovani, Hrvatima i Srbima usko spojeni interesi, moramo međusobnom ljubavlju i međusobnim popuštanjem postići ono, za čim idemo, naime slugu i jedinstvo jugoslavenskog naroda, da možemo onda sagraditi što savršeniju i interesnu sviju triju plemena što prikladniju državu — Jugoslaviju.

Na članak dr. Mahnića osvrnula se „Hrv. Njiva“ uz nekoliko ispravnih i nekoliko krivih spominjanja. „Hrv. Njiva“ kao napredni list imala je u pravo i dužnost, da se na pisanje hrvatskog biskupa osvrne, no, koliko bi bilo ispravnije, kad bi se bila osvrnula na stanovišta, recimo, slovenskih naprednjaka! Nema sumnje da se putevi naprednjaka i klerikalaca razlikuju. No ipak je točka, koja danna jedne i druge veže, a to je korist naroda, koju žele, vjerujemo, hrvatski klerikalci oko „Novina“ kao što je hrvatski naprednjaci.

I za čas mora se stranačke bojeve ispuštiti s vida, makar još uvijek budno prezlati na stranačke interese. Treba s veseljem prihvatići ruku, koju pruža pošteni biskup poštenom inicijativom, jer ćemo imati vremena na pretek, da svoje sile okušamo u kulturnom boju i onda, kad budemo slobodni i sigurni, dok je danas glavno da svojih sile ne prospiljemo, već da ih sabiremo marljivo i usprijivo.

Budemo li uckali sada liberalce na klerikalce ili obratno, bit će to samo na našu štetu a na korist neprijatelju.

Druge je pitanje istaknuto od „Hrvatske Njive“, naime, gledje stopljenja Slovenaca, Hrvata i Srba u jedan narod, u Jugoslavene, u jednu državnu zajednicu s jednim pismom, jednim menom i jednim književnim jezikom. Nema sumnje, da će to prije ili kasnije i nadoci i nača — jača nam. No danas to istaći i previše istaći nije glavna stvar. Većina inteligentnih i trijeznih pristaša naše jugoslavenske misli znade, da će se s vremenom sva tri jugoslavenska plemena stopiti u jedno, no za to treba dugog razvoja, izobražavanja mladih u tom duhu i glavno slobode.

A sloboda i političko sjedinjenje jest danas glavna stvar i glavni cilj za koji ćemo uz sitni rad u narodu. Prepirati se, kako ćemo ražanj izrezati, iz kojega drva i kakvog oblika i svadjet će za to, dok je zec još u šumi, nije umjesno. Tako isto nije umjeno polagati najveću važnost na jedinstvenost imena, jezika i pisma. Ceh Hvaliček napisao je način rasprave o svadjama o pravopisu, no i za nas zata vrijednu. Rekao je onda, da Česi uopće ne bi smjele ipreparati se radi pravopisa, puštajući stranom ostali rad. Veli, da nijedan jezik, ni engleski ni francuski nema savršenog pravopisa, a Englezima i Francuzima ipak ne pada na pamet, da se svadaju radi toga, kao što ni radi imena. Na koncu veli: Budemo li vodili vječite prepirke o pravopisu, naši će pravopis postati najpravopisniji na svijetu — no doživimo li to?

Hvaliček je htio time istaknuti, kako su prepirke za sitnice u trenučku, kad treba ozbiljnog rada ne samo neumjesne, nego i štetne, pa zato ih treba staviti za boje i prikladnije vrijeme. A ne manje neumjesne i štetne su pri nas danas žestoke prepirke o klerikalizmu i naprednjaštvu, o pismu i pravopisu, imenu i jeziku. Sva će se pitanja riješiti s vremenom i razvojem.

Naša je zadaća danas, da isrijebimo onu oznaku Hrvata, koju Matoš izražava u tri riječi: „Em smo Hrvati“, ističući time naš svojeglav mušičav temperamenat, koji je nesposoban za disciplinu. Kako kučavak i nedostojno služimo drugome, kako se pokoravasmo volji tudinaca, pa da se volji svojoj nebitno mogli jednom podvrći?

Protarimo oči, obavijene maglom, progledajmo bitno i vedro, upoznajmo se sa zbiljom u njezinoj pravoj sici i — maknimo se, ne no samo u novinskim polemikama, nego i u radu u narodu.

Svaki nek učini što može, nek žrtvuje vremenom, snage i materijalnih sredstava, koliko može! Ostavimo li samo pri riječima — opet nismo izvršili ništa.

I ne klerikalci, ni liberalci, ni socijaliste! Svi i jedni i drugi i treći! Potreban je rad svemu i rad će svemu biti usagospavljen!

BATNI IZVJEŠTAJI:

Austro-ugarski.

Beč, 24. (D. u.) Službeno se javlja: Položaj, nastao uslijed nabujale rijeke i nepogodnog vremena, ponukao nas je, te smo ispraznili Montello i nekoje odsjekne drugih položaja, što smo ih osvojili na desnom brijezu Plave. Zapovijed izdana u tu svrhu već prije četiri dana bila je, unatoč potekoča, skopčanih sa prelazom rijeke, provedena na način, da je naše kretanje ostalo neprijatelju posve tajno. Više izpraznjenih linija blizuju jučer nišanom jakog talijanskog topničkog djelovanja, koje je inještinice narasio do bubnjarске vatre. I neprijateljski je pješadija navalila na opkope, što smo mi ispraznili, ali je bila protjerana po našim dalekometnim baterijama. — Poglavlja generalnog stožera.

Njemački.

Berlin, 24. (D. u.) Iz velikog se glavnog stana službeno javlja. Zapadno bojiste: Položaj je nepromijenjen. Na Ancre i na Ayrel bila je bojna djelatnost preko dana pojačana. Na večer oživjela je takodje u drugim odsjecima bojne fronte. Istočno od Badonvillera provallila su Jurišna odijeljenja u francusko-američanske opkope, zadala neprijatelju teških gubitaka te dopremila 40 zarobljenika. Poručnik je Udet polučio svoju 31. i 32. zračnu pobjedu, nadporučnik Göhring svoju 20. i 21. — Ludendorff.

Rat.

Francuski izvještaj od 22. lipnja, u 11 sati na večer: Dan je na čitavoj fronti prošlo mirno.

Francuski izvještaj od 23. lipnja popodne: Između Montdidiera i Oise provele su Francuzi više napadaju te su dopremili zarobljenika. Između Marne i Reimsa napali su Nijemci na uživštu Bligny. Za hip im je uspjelo dočepati se vrška. Snažnom protunapadom potjerali su talijanski vojnici doskora neprijatelja te uspostavili naš prijašnji položaj. Na istočnoj je fronti noć prošla mirno.

Engleski izvještaj od 23. lipnja na večer: Nema ništa osobitog.

Talijanski izvještaj od 22. lipnja: Jaki ofenzivni pritisak neprijatelja, koji je na čitavoj fronti bio zaustavljen snažnim otporom i junačkom protuofenzivom naših četa, nije se više obnovio iz večera 20. t. m. Jučer je neprijatelj poduzeo samio još snažnu navalu u smjeru na Lossos, južno od Fossalte, gdje je međutim bio suzbijen uz krvave gubitke. Njegova žestoka koncentrična paljba na Montello i u predjelu Monte Grappe izazvala je žestoko progudjelovanje naših baterija. Susjedeci pokušali neprrijateljske pješadije, da uznapredaju, bili su zadržani unatoč jakoj potpornoj paljbi neprrijateljskog topništva. Kod Čeve Zuccherine proširili su naši junački mornari, potpomagani od bersaljera, novom sjajnom akcijom mogli su dopremiti 150 zarobljenika. Na istočnoj fronti mogli malim akcijama uspješno proširiti naše linije te dopremiti novih zarobljenika i novog našeg života. Na asijskoj visoravni prodrlo je naše odjeljenje za jasnog dana smjelo u izloženu postojanku neprijatelja te zarobilo po jednosatnom boju posatku 10 neprijateljskih ljetala i 3 pristupa balona bili su sastrijejeni.

Izvještaj istočne armije od 22. lipnja: Žestoke su obole i kiša zadržale djelatnost na čitavoj fronti. U kotaru Raprento (dočina Devoli), na srpskoj fronti, suzbuli smo neprijateljska odijeljenja, koja su pustila zarobljenika u našim rukama.

Petrogradska brzopisna agentura javlja sa češko-slovačke fronte od 22. t. m.: Vječe pučkih komesara dobilo je obavijest iz Jekaterinburga, da su čete sovjeta osvojile lice boja na fronti Sibirija-Ural. U smjeru na Uralski tvornice u Kaslinskaj, 125 vrsta od Jekaterinburga i 160 vrsta od Čeljabinske. Prema tome nalazi se polovica željeznice Jekaterinburg-Čeljabinsk u rukama sovjetskih četa. Prema vjerodostojnim vijestima imade u dolini Sojmanake, sjeverozapadno od Čeljabinske, sedam odijeljenja Čeho-Slovaka sa tri laka i dva teška topa. Čeho-Slovaci izbjegavaju u glavnom svakom sukobu te sakupljaju svoje sile u kotaru Kočomsku.

* Car ministru-predsjedniku. Car je izdalo slijedeće najviše ručno pismo: Dragi dr. vitezu Seidler! Vi ste mi podastrjeli u ime čitavog kabineta svoju ostavku, ističajući, da uz dane okolnosti Moje vlade nije moguće sastaviti većinu u zastupničkoj kući. Pošto je Moja namjera uz nepokolebitivo

podržavanje odnošaja povjerenja u one stranke, koje su do sad bezuvjetno zastupale državni interes, da ispitam najprije sve mogućnosti, kako bi se javne stvari mogle predbježno rješiti parlamentarnim putem, pridržajem si odluku o Vašoj molbi za ostavku te puvjeravam Vama privremeno vodjenje poslova. — Ekartsau, 23. lipnja 1918. Karlo v. r., Seidler v. r.

* O dr. Seidleru, ministru-predsjedniku, koji je prekjucer predao svoju ostavku, piše „Arbeiter Zeitung“ da sam po sebi nije bio loš čovjek i da je imao srca za radništvo, o čemu su se uvjerili tečajem dviju strajkova. Da je revnost dostatna za državnika, bio bi ministar-predsjednik Seidler idealan državnik. Ali ministar-predsjednik nije poznavao cijelokupnog austrijskog problema i tako je upravo neshvatljivo, kako je postao iznenada ministar za poljodjelstvo, a kamo li još ministar-predsjednik. Dugo se vremena moglo održati ovo vladanje bez ličnog značenja uslijed milosrdja, što je pobudjivalo. I samom oporbenom je nastojanju bio Seidler odvile neznatan cilj. Ministar je predsjednik dr. Seidler samo onaj neznati ministar, koji je postao ministrom, a da sam nije znao kako. List kaže, da se o Seidleru mora reći potpuna istina, jer nije isključeno, da taj čovjek uskršne iza demisije opet kao feniks. „Arbeiter Zeitung“ pita, da li se misli uništiti i srušiti sve ono što bi se dalo jošte spasiti. — List svršava: Shvaćaju li ljudi, što znači naziv carevinskog vijeća? To je pitanje, da li uopće imade austrijska država. Sve potekoće države, sve društvene prilike sile na to, da se saveze parlementat. Zastupnička je kuća zadnji pojave između austrijskih naroda. Izjaviti, da parlementat nije moguć, znači isto toliko, kao što izreći smrtnu osudu nad državom. Postalo bi doskora jasno, tko će više izgubiti: narod ili država!

* Pred konačem stavke u Beču. Nedjeljska „Arbeiter Zeitung“ javlja, da je bio postignut privremeni sporazum u pitanju radničkih plaća. Radi toga je radničko vijeće u Beču stvorilo u subotu na večer slijedeću odluku iza duge rasprave: Radničko vijeće uzima na znanje izvještaj o pregovaranjima u komisiji za uređenje prilika industrijskog radništva te pozivlje povjerenike, neka sazovu skupštine i neka preporuče radnicima povratak u poslu. Radničko vijeće očekuje, da će daljnja pregovaranja imati isto tako povoljan rezultat za željezničare i državne radnike.

* Rat na moru. Wolffov ured javlja: U zapornom području oko Engleske bilo je opet potopljeno 16.000 bruto-reg. tona. — Poglavlja admiralskog stožera.

* Četvorni sporazum proti Austro-Ugarskoj. Grof Reventlow, poznati Svenijemac, piše pod gornjim naslovom u „Deutsche Tageszeitung“: Osobljenje Njemačke jest jedini cilj koalicije. Austro-Ugarsku moralo se štediti dotle, dok se moglo opirati o njezinu težnju za nezavisnošću, a inožda se to nije učinilo dovoljno. No Austro-Ugarsku mora se uništiti od onda, kad postade atrojem njemačke moći, treba odijeliti od nje slavenske narode, da ne bi postali oružjem u rukama Njemačaca. Tako piše dne 8. lipnja „Journal de Génevè“, koji je, kako je poznato, iz uvjerenja za četvorni sporazum. Tim je jasno pokazan taj list jezgru sadašnjeg velikog manevra naših neprijatelja za bunjenje Slavena i Poljaka (kao da Poljaci nisu Slaveni!). Op. ured.) u Austro-Ugarskoj i upravo ondje, gdje konstatuje, da poljsko pitanje usko suvisi s ostalim slavenskim problemima Austro-Ugarske. Njemačka hoće, veli, kako se to opaža u novom vojničkom savezu s Austro-Ugarskom; da dade Dalmaciju i Bosnu Ugarsku, a tim bi bili bas Jugoslaveni rastrgnuti i ugušeni, kao što i Česi. Žalbože, nije se moglo, veli, zapriječiti raskomadanje Rusije, nije bilo moguće takodje uzdržati nastavuće stanje stvari u srednjoj Evropi, a ta je najbolja, otvorena, odlučna i smjela politika u koliko se radi o Austro-Ugarskoj. Slično piše „Temps“ od 3. lipnja: „Imademo samo jednu politiku: pobuđivati i podupirati svakog, tko nam pomaže oslobiti neprrijatelja. Kažimo slavenskim i latinskim narodnostima Austro-Ugarske: O vašoj se stvari, kao i o našoj, radi pri bitci na zapadnoj fronti, borite se svim sredstvima, da izbacite sa sedla germansku silu. Vaša buduća sloboda upravit će se prema službama, koje iskažete. Tomu programu odgovara, kako je poznato, takodje postupak sporazuma na ciljeloj liniji, a Jugoslavenstvo odgora, kao što ne bilo moguće drukčije očekivati, s oduševljenjem. Washingtonski dopisnik „Times“ javlja, da je jugoslavenska deputacija ponudila Izvanjskom odboru senata armadu od po milijuna ljudi. Za tim ciljem zahtjeva se posebni zakon, koji izuzimlje Jugoslavene u Sjedinjenim državama iz kategorije „neprrijateljki“.

tudjinaca". U Washingtonu postavljaju se k tomu naklonjeno i obećavaju si veoma jaki moralni dojam na jugoslavenske vojnike pod austro-ugarskim zastavama, kad bi se na talijanskoj fronti pokazala jugoslavensko-američka divizija".

* Iz kraljevine Poljske. Poljska novinarska agencija javlja iz Varšave: Prigodom otvorenja državnog vijeća odasao je ministar vanjskih posala barun Burlan poljačkom ministru-predsjedniku slijedeću brzojavku: Sastajanje poljačkog državnog vijeća, čije će legislativne radnje biti od velikog zamašaja po budućnost zemlje, ponukalo me, te bi Vašoj preuzvišenosti kao što i članovima zakonodavnih zastupstva izrazio moje pozdrave na uspješnom radu. Početak zasjedanja državnog vijeća znači nov korak u pravcu izgradnje poljačke državnosti, koju nastojim poduprijeti, kako je poznato Vašoj Preuzvišenosti, unatoč poteškoćama, koje su u svezi sa vremenskim prilikama. Ja se pouzdano nadam, te će istodobno sa radom državnog vijeća, koji ide za tim, da iznutra izgraditi poljačku državu, i pregovaranja između austro-ugarske i njemačke vlade stvoriti onaj temelj, na kojem će poljački narod sam odlučivati o svojoj budućnosti na način, koji će zajamčiti njegovu buduću veličinu i njegov prospjeh. — Stechowski saopšto je sadržaj brzojavke maršalu državnog vijeća Bulawskom.

* Iz Ukrajine — nista. Listovi javljaju, da je dovoz iz Ukrajine onemogućen i radi toga, što u cijelom kraju nemiri, uboštva i otimačine traju i dalje. Dolaze neprestane viesti o bojevima, i to iz kijevske gubernije. U Poltavi nije moglo biti dosad dovršeno razoružanje pučanstva. U guberniji černiševskoj uzdržava se red pomoći njemačkih i ukrajinskih četa. No u Volinjsku još se uviđek nastavlja u napadanju na veleposjednike u otimačini i ubijanju.

"Venkov".

* Poljski glas o položaju. Poljski organ "Czas" donosi: "Dosađenja politika poljskoga kluba kolebala je i imala je za posljedicu, da je poljski klub ostao potpuno osamlijen. Politika slobodne ruke znači u stvari politiku bez planova. Poljski klub nalazi se pred dva protivrečna puta: jedan je proglašivanje načelne opozicije, koja bi imala za posljedicu zatvaranje parlamenta, vojnički režim i podjelu Galicije. U inostranstvu shvatila bi se ova politika kao ratna izjava centralnim vlastima, a naročito Austro-Ugarskoj. U Parizu i Londonu pozdravili bi ovu odluku najvećim entuziasmom. Drugi put znači izričito priznanje, da jačanje Austro-Ugarske leži u poljskom interesu i da Poljski klub iz ovoga razloga ne smije da pravi nikakvu načelnu opoziciju. Konsekvensija ovoga bila bi proglašivanje jedne taktičke, opozicije osoba i naredaba, koje bi se morale odstraniti. Ovo vodi jasnom utvrđivanju uslova, pod kojim bi Poljaci glasovali za poreze i za državne kredite. Ovaj put ono učeće Poljacima sporazum sa njemačkim strankama, pristupanje kruni i dodira sa Ugarskom. Ovo bi bilo u isto vrijeme i pretpostavka za nastojanje grofa Buriana oko budućeg rješenja cijelog ukupnog poljskog pitanja. Između ova dva pitanja mora da bira Poljski klub". Kao što je poznato, Poljski je klub prekinuo pregovaranje sa Nijemcima, jer su ovi zahtijevali, da Poljski klub osudi "izdajničko držanje Čehoslovaka i Jugoslovena", a u pravcu Poljakoga kluba najbolje dokazuje izbor njegovoga predsjednika dra. Tertila, koji je član radikalne struje medju Poljacima i koji je učestvovao u majskim praškim proslavama Narodnoga divadla. Njemačke nade nijesu se ispunile i izgleda, da će Poljski klub stupiti u energičnu opoziciju protiv vlade, ili kao zasebna cjelina, ili u društvu sa ostalim Slavenima.

* Clemenceau stigao je 23. lipnja u američki glavni stan, gdje je vijećao sa Pershingom i Fochom. Pretresalo se važna vojnička pitanja, kao što i mјere, koje se moraju poduzeti za slijedeći mjesec. U svim je točkama bio postignut sporazum. Na večer povratio se Clemenceau u Paris.

* "Nek traje rat makar deset godina". Reuterov ured javlja iz Londona: Predsjednik ministarstva Australije, Hughes, rekao je u svom govoru u Londonu: "Nek traje rat makar još mjesec ili godinu ili deset godina, moramo čekati. Cijela je država odlučna čvršće nego li ikada prije provesti rat sve do svršetka. Rat podmornica gubi svoje značenje. Triumfiramo na moru. Kao država smo za jedno i preko mora dolaze neprestano brojnije legije Američana".

* Buduća bugarska vanjska politika. Brzojavljaju iz Berlina od 24. t. mј.: Prigodom promijene u bugarskom predsjedništvu ministarstva upravio je car Ferdinand caru Vilimu brzojavku, u kojoj ga uvjerava, da imenovanjem Malinova naslijednikom Radoslavova vanjska se politika Bugarske ne mijenja i da će se ova i u buduće kretati po istim kolotičinama, koje su digle Bugarsku i kojom se nuda postići božjom pomoći i blagoslovijenim savezom pravedan cilj. Car Vilim istaknuo je u odgovoru velike zasluge Radoslavova za preobrazbu Bugarske i za njemačko-bgarski savez te je dao oduška svojem zadovoljstvu, da se vanjska politika Bugarske ne mijenja uslijed imenovanja Malinova bugarskim ministrom-predsjednikom. Prijateljstvo i

politička volja careva su najjača jamstva, da će Bugarska bez obzira na pojedine osobnosti nastaviti put, na kojim kroči, izakako je pristala savezu središnjih vlasti.

* Slijeg u Južnoj Americi. U Buenos Airesu i u mnogim inim mjestima, gdje nije nikada zapao snijeg, sniježi. To je neobičan prizor, jer je to prvi put, da su krovovi i drva pokriveni bijelom koprrenom. Takodjer iz ostalih gradova javlja se, da je zapalo obilno snijega.

Iz bivšeg ruskog carstva.

Iz Rusije i o Rusiji dolaze i dalje najrazličitije viesti, pa "Berliner Tageblatt" naročito naglašuje, da se te viesti nipošto ne mogu kontrolirati, naročito jer su viesti, koje dolaze direktno iz Rusije, često bitno različite od onih, koje donosi štampa centralnih vlasti, a koje dolaze izravno od vodećih boljševičkih kruševa. Češkoslovački pokret u Rusiji sve se više širi, a boljševička vlada poduzima mјere protiv njega, ali naglašuje, da ne će kažnjavati češkoslovačkih ustaša, i da se već davno bavi planom za rješenje češkoslovačkog pitanja, čim se ustaše odreknu svojih ratničkih akcija. — "Daily News" doznaće iz New-Yorka: U jednom govoru izjavio je petrogradski povjerenik medjunarodne trgovачke banke, Wourgoft, uvjete, uz koje bi intervencija u Rusiji mogla imati uspjeha. Za Sibiriju potrebita bojna sila moralna bi sastojati od najmanje 400.000 Japancaca, 400.000 Kitca i 25.000 Amerikanaca. Njihove ratne akcije odvukle bi odmah na zapadne fronte i ili 2. mјuna Nijemaca. Wourgoft drži mogućim, da bi Njemačka bez te intervencije povratila u svoje redove protiv saveznika dvadeset mјuna Rusa. On misli, da se intervencijska vojska stavi pod zapovjedništvo Roosevelta. "Times" javlja iz Tokija, da je na skupštini, koju je priredio Mr. "Hoš Šimburi", gvorilo belgijski poslanik u Petrogradu Destrić i pozvao Japance, da interveniraju u Rusiji, kako bi skratio vlast sovjeta. Ako se to ne učin, postali će Rusija njemačkom kolonijom. — Berlinski listovi javljaju iz Rotterdam-a: "Times" donosi viesti iz Petrograda, prema kojima se pokret, započet od češkoslovačkih pukovnija, sve više širi i obuhvata sve protorevolucionarne elemente u Rusiji. Uz Čehoslovake pristaju ne samo monarhisti, koji žele povratak Romanovih, već sve stranke, koje rade na tom, da se sruši vlast boljševika. Čehoslovackima su se pridružile i crne čete, te mnogi sećaci, koji su razočarani revolucionarom u Rusiji. Pokret ozbiljno prijeti vlasti sovjeta. Nakon što su češkoslovačke čete zauzele Samaru, učinjen je ovaj grad središtem čitavog pokreta, koji se proteže od Volge do Urala. — "Times" javlja, da Lenin još uviđek imade potreškoči s češko-slovačkim četama, koje cijene na 150.000 momaka, 60.000 našuće se u području Dona i Kubana, a ostatak u Sibiriju. Protirevolucionarni pokret u Kubanu uzemljuje. Ustaše kreću prema Caričinu. U Češabinsku su se zarobljenici domogli arsenala i stanice. — Poljski list "Izvještaj" izjavljuje se u članku protiv težnja Rusije bez obzira na njenu nedostatnu pripravu, kao i na to, da pučanstvo nije željno novoga rata. Oni, koji bi hteli zaplesti Rusiju u novi rat, moraju znati, da će kod osvajenja svojih osnova naći na očajan otpor revolucionarne Rusije. Slaba su utjeha za njih fantastički iridentistički socijalisti, koji si umišljaju, da mogu legumom dići u zrak sovjetsku vladu na taj način, ako raštruju po svijetu glasove o tobožnjem razočaranju narodnih mass nad sovjetskom vladom. Vladiču nista ne može uzdrmati. Ne će se saino milični radnik i sećaka javiti u revolucionarnu legiju, da u krajnjoj nuždi brane sovjetska prava, već nigdje ne će mase dopuštati, da se Rusija nahuška na novi rat s Njemačkom. — "Berliner Tageblatt" donosi iz Kijeva dopis svog posebnog suradnika dra. Lea Lederera o gospodarskom ugovoru između centralnih vlasti i "slobodne" republike Ukrajine. Po tom ugovoru, sklopljenom 8. travnja, trebala bi Ukrajina do 31. srpnja izvesti centralnim vlastima 180.000 vagona živežne robe. No izvoz je iz Ukrajine upravo vanredno zaostao. Do 26. svibnja izvezlo se je u svemu 5100 vagona, a nadali se je, da će se do 3. srpnja od stare žetve moći još izvesti kojih 20 hiljada vagona žita i šećera. No uvezvi u račun i ovih 20.000 vagona, iznositi će izvoz iz Ukrajine samo 12 postotaka ugovorene količine. U daljnjem svom razlaganju dr. Lederer veli, da se je "izmišljeno" o krušnom miru htjeće odvratiti gladno pučanstvo centralnih vlasti od neprilika, koje su u tom času bile, te mu prikazivanjem ukrajinske fate morgane oklasišti izdržati. Umjetnost državnika i onako sastoji malo ne u svim zemljama samo u tome, da se mase kakovim zavaravanjem naroda ponukaju da i dalje uzdrže. Namjeravani se uspjeh zaista i polučio za stanovništvo vrijeme, no gorko razočaranje ipak nije izostalo".

Iz slavenskog svijeta.

Iz Slovenije. Kako se nastoji zavarati i izigrati slovenski narod sa strane dr. Sušteršića i njegovih pristaša i prijatelja, svjedoči i ovaj slučaj. U kranjskom zemaljskom odboru nalaze se tri pristaša dr. Sušteršića, jedan njemački veleposjednik (grof Barbo) i jedan pristaša Jugoslavenske demokratske stranke (dr. Triller). U neprisutnosti zemaljskog glavnara sazvao je kanonik Lampe (poznati iz

afere proti biskupu Jegliču) odborsku sjednicu dne 19. o. mј. i predložio je prouzvodnu izjavu proti Jugoslavenskom odboru, dotično proti dru. Trumbiću i njegovim ortacima, koje su pred nekoliko dana rasirivali u Ljubljani i po Sloveniji francuski ili talijanski avijatičari. No gospodin se Lampe uhvatio sam u zamku, koju je htio postaviti Slovenima, jer kad je dr. Triller predložio neka se istodobno podaže izjava za sjedinjenje našeg naroda u smislu svibanjske deklaracije i proglašio, da izjava, koja ne zahtjeva na prvom mjestu pozitivni osnutak jugoslavenske države u smislu svibanjske deklaracije, značila bi samo popuštanje od „obrambene akcije“. On reče, da može glasovati samo za takov predlog, koji bi bio u tom smislu modificiran. Zastupnici Sušteršićeve stranke odgovorile su, da se radi tobože o nekakvoj jednomisločnoj izjavi, a da njemački veleposjednik grof Barbo ne bi mogao glasovati za izjavu dr. Trillera. Na to bila je prihvjeta predlog dr. Lampe proti glasu dr. Trillera. — "Venkov" doznaće, da su pozvani sružbeni svi općinski uredi u Kranjskoj, da zaključe prouzvodnu izjavu proti dru. Trumbiću i 14. dana. — Slovenski listovi proti tomu protestuju, te veže, da najmanje prava prouzvoditi u ime slovenskog naroda imade sigurno njemački veleposjednik i zemaljski kranjski odbor, koji ne predstavlja nikoga, jer u narodu nema zasobori nikoga. — U "Edinosti" vodi narodni zastupnik na carevinskom vijeću dr. Rybarž po emiku proti dr. Tuni, koji se javlja u "Lavoratoru" izražujući svoje simpatije za Talijane Trsta, i to daleko više, nego li za narod, kojem još danas pripada — za Slovence. Članak dr. Rybarža nosi naslov „Otvorena riječ“, te se bavi razvitkom i radom Slovaca u Primorju i Trstu. Navadja se, da krvavim su se potreškočima morali boriti Slovenci, a Slovenci ipak u Trstu napreduju, pokazujući sličnu i stvarjanja, dok je talijanski element mrtav i arto. Slovenci su u zpomoć Srba i Hrvata ustanovili u Trstu Jadransku banku, koja imade danas preko 20 milijuna imovine, dok Talijani uza sve svoje bogatstvo nemaju u Trstu ni jedne banke, već životare pomoći njemačko-židovskih banaka. Osim toga imaju Slovenci u rukama „Trgovačko-obrtnu zadrugu“, specijalistku tvrtku „Balkan“ i mnogo ostalih trgovackih i obrtnih poduzeća. Slovenske črili-metodske škole počeli 2400 djece.

Domaće viesti.

Roditeljima, koji čaju djece u Hrvatsku ili Slavoniju, javljamo, da će prvi transport djece krenuti iz Pule u nedjelju dne 30. o. mј. sa popodnevnim vlakom, zato sva djece, koja odlaze moraju biti prije 1. dne 30. sata a popodne na kolodvoru (staciji). Svako djece mora da doneće sobom legitimaciju, pa bilo ono napisano i na majčinoj ili čigovoj drugoj legitimaciji. Takove se legitimacije neće oduzeti, nego to treba samo kontrole radi.

Vježni mjr. To je naslov sjajnog filma, koji će se prikazivati idućeg ponедjeljka u "Politeama Ciscutti". Ovaj film nije mogao još stići u Pulu, jer se prikazuje sada u Trstu, u kinematografu "Edison", gdje je svaka predstava rasprodana. Da se omogući čitavom gradjanstvu, da posjeti ove predstave davat će se ovaj film ne u "Kinematografu Leopold", već u kazalištu, koje je direkcija imenovanog kinematografa baš za to iznajmila. Predstavljat će se idućeg ponedjeljka sve do 4. srpnja. Prikazivanje filma trajati će po prilici sat i pol. Daljnja će objašnjenja slijediti.

Mali oglašnjač

KINO CRVENOG KRIZA

Ulica Sergija broj 34.

časnični raspored

Harvardova nagrada

detektivski film u 4 čina.

Početak:
3., 4.25, 5.50 i 7.15.

Uzvane cijene za ovaj film
I.mjesto K1'20; II.mjesto 60 h

Uči se može kod svake slike.

Ravnateljstvo si pridržaje pravo
premijeniti raspored.

U trgovini pokućstva, Ml. Barbaltić,
u Sišanskoj ulici,
prodaje se novo prisjeće
pokućstvo.

Velik Izbor
listovnog papira
u mapama i kutijama
preporuča

Jos. Krmpotić - Pula.

Oglasuje
u "Hrvatskom Listu"

U teretnom skladištu priliske željezničke stanice prodaje se od prilike

5000 kilograma kiselog zelja
sa bačvama. — Kolodvorska će se dražba obdržavati dne 27. lipnja popodne između 3 i 4 sata.